

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1719. usque ad annum 1720

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1782

VD18 13322648

§. 27. Responsum cujusdam theologi ad quæstionem: An non acceptans simpliciter Bullam Unigenitus, peccet mortaliter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67659)

Sæc. XVIII.

A. C. 1720.

saltem tres vel quatuor, & quidem
 lim sibi magis probatos ab hac gratia
 non excludendos censeret: cum vero
 Noaillius Jesuitam in Regis Confessio-
 rium sensim intrudi pertimesceret, Ro-
 hanius eidem fidem fecerat, se semper
 totis viribus ejusmodi selectui oblit-
 rum; satis enim recenti memorie im-
 pressa essent mala inde Regnante Ludo-
 co XIV. exorta. Nihil tamen profecerat
 apud Noaillium, qui nullo pacto ad-
 duci potuit, ut vel ulli ex Jesuitis lo-
 ties petitam facultatem concederet.

§. XXVII.

*Responsum cujusdam Theologi ad qua-
 stionem: an non acceptans sim-
 pliciter Bullam Unigenitus
 peccet mortaliter?*

*Lettr. Di
 N. N. ad un
 Amico,*

Quamvis ferme omnes pacem Eccl-
 siæ fuisse redditam gauderent,
 nonnulli tamen profundo ac obsequioso
 silentio Constitutionis legi ac Pontificis
 decreto satisfieri, adhucdum crede-
 bant, alii vero variis cruciabantur cogi-
 sciendi angustis; non pauci etiam in
 rebus theologis omnino peregrini, ad
 disputandum tamen proclives dubita-
 bant, an ex eo, quod quis Constitutio-
 nem *Unigenitus* simpliciter non recipiat,
 mortaliter peccet? aliis id affirmantibus,

Sæc. XVIII.
A. C. 1720.

bus, aliis negantibus quidam Prætor natione Gallus Theologum doctrinæ fama magis, quam soliditate clarum desuper consuluit, ac illius responsum ad alium quemdam Amicum suum transmisit additis hisce literis: *Mille titulis obstrictum me profiteor, quod meæ curiositati, qua celeberrimi nostrorum Præsulorum conventus exitum nosse exoptaveram, plane satisfacere volueris. Pervolvi utriusque partis articulos, totumque fasciculum scriptorum desuper editorum, in quibus colligendis non minus tuam solertiam, quam obsequendi studium admiror: obsequium tamen mihi præstitum caro nimis pretio vendis, dum vicissim a me petis, ut hac in re meam tibi mentem judiciumque pandam. Nosti, me non esse Theologum, ut tamen meam Tibi gratitudinem exhibeam, fidenti ac sincero animo tibi, quid naturalis ratio dicat, Et quilibet homo, qui non partium studio abripitur, secundum naturale lumen judicare potest, aperiam. Mihi igitur salvo meliori iudicio, videtur, quod de diuturno hoc conventu cum Horatio dici possit: Parturiunt montes, nascitur &c. Ut ut autem sit, ni fallor, totus quæstionis cardo in hoc solo vertitur, an si Bulla non acceptetur, peccatum mortale committatur: si enim tale non committitur, tunc non acceptantibus Sacramenta negari nequeunt,*

Nn 2

Nomi-

Sæc. XVIII. *Nomine autem non acceptantium* in
 A. C. 1720. *illos, qui sine injuria, sine strepitu*

Constitutioni simpliciter submittere no-
 sant. *Si vero Bullam acceptare, pec-*
tum lethale est, tunc non acceptantes
pote gravis peccati labe coinquinati
sunt digni Sacra communione nec
Sacramentis vivorum, si id manifestum
publice notum est, ac certo sciatur, quod
talis persistat in suo peccato. An
non acceptare sit peccatum grave, vel
decidere nequeo, ac propterea magna
stimulationis Theologum & sane in Theo-
logia versatissimum, & ut securior
quemdam Jesuitam Virum probum &
ligiosum desuper consului, qui tamen
stis de causis nomen suum nullo
manifestari vult. Hic ergo ad prop-
tam meam questionem scriptotenus
mihi transmisit responsum.

Respondeo: Bulla hæc est Judicium
 dogmaticum Universalis Ecclesie, per
 Regula fidei, ac necessario acceptantium
 quamvis id refractarii pernegent: sed
 vero dijudicari possit, an illam non
 ceptare sit peccatum grave, multiplex
 opus est distinctione. Primo enim
 certum, quod ad credendum unum
 vel plura dogmata, sufficiat fides im-
 plicita, si ergo non acceptans habet
 implicitam fidem eorum dogmatum
 quæ in Constitutione possunt esse con-

tenta, talis non potest esse reus gravis **Sæc. XVIII.**
 noxæ. Eapropter noster P. Juvencius **A. C. 1720.**
 & P. Le Comte affirmant, quod Sinen-
 ses, priusquam illis fuit annuntiatum
 Evangelium, potuerint salvari per fi-
 dem implicitam, quam de universali-
 bus fidei nostræ dogmatibus habuerunt.
 Secundo, pro prævaricatore vel in-
 credulo haberi nequit ille, qui dogma
 quoddam non acceptat, si de ejus cer-
 titudine persuasus non est, sed potius
 contrarium esse verum credit: jam ergo
 non acceptantes in hoc statu versantur,
 quia ideo non acceptant, quia plene
 convicti non sunt, quod non acceptare
 sit peccatum contra fidem, cum tam
 pro una, quam pro altera parte tam
 valida Doctorum auctoritas militet, ut
 saltem utraque hæc opinio evadat pro-
 babilis, proin pœnitens tuta conscien-
 tia possit sequi opinionem, quamcun-
 que voluerit.

Nec obstat, quod quamvis Pœni-
 tens possit in duabus opinionibus pro-
 babilibus sequi eam, quæ ipsi præplacet,
 in articulo tamen mortis teneatur in ma-
 teria fidei sequi probabiliorem, uti do-
 cet noster P. Sanchez, qui de infideli-
 bus agens statuit, quod Infidelis non
 peccet, si in sua secta persistit, nec e-
 tiam teneatur in lagare, an sua secta sit
 ceteris melior, si suam esse bonam pru-
 denter

Sæc. XVIII. denter judicet: *At extra eum articulo*
A. C. 1720. *non tenetur quod adhuc prudenter cogitavit*
se posse in sua secta perseverare, tempore
rei melius indagandæ superfit. (In Pre-
cept. Decalog. l. 2. c. 1. n. 6. Tom. 1.
p. 86. edit. Lugd. 1661.) Igitur, et
 non acceptans, quamdiu sanus est, non
 peccet, si Bullam acceptare, se non esse
 obstrictum prudenter credit, in
 tamen obligatur indagare, & ea
 in articulo mortis acceptare.

Verum ad hæc respondeo, quod
 quamvis eximius hic Doctor huic opi-
 nioni accedat, noster tamen P. Calto-
 palao de Virt. & vit. Tract. IV. Disq. 1.
 punct. 12. n. 13. part. 1. pag. 258. edit.
 Lugd. 1656. non minus scientia quam
 pietate insignis statuit, quod hæreticus
 vel infidelis nequidem mortis temere
 falsam religionem suam deferre tene-
 tur, si hæc ei videtur probabilis: *Mihi*
autem dicendum videtur, probabilius esse
unquam tempore obligatum esse amplecti fidem
propositam intra terminos tantum probabilem.
Sed necessarium esse proponi tanquam
denter credibilem, ut tenearis illam
plecti. Jam vero dubitari nequit, quod
 Bullæ acceptatio, quam tot graves Do-
 ctiores impugnarunt, ac etiamnum im-
 pugnant, non possit proponi, nisi
 intra terminos tantum probabiles: Ergo
 hæc distinctio, vi cuius juxta Sanchez

qui solus hanc sententiam tenet, quis Sæc. XVIII.
in articulo mortis teneretur, non sub- A. C. 1720.
sistit, prout idem P. Castropalao ibidem
doctissime concludit: *Hæ rationes [meo
judicio æqualiter probant de articulo mor-
tis, ac de reliquo tempore, ideo nullus ex
Doctoribus citatis, præter Sanchez hanc
distinctionem fecit, & paulopost n. 14.
Est probabile Infideli veram Religionem ha-
bere, licet probabilius sit oppositum, non vi-
detur obligandus deserere errorem, & P.
Herardus Bilius in tract. de fide ait,
quod Juvenis in suorum Parentum hæ-
resi educatus ex eadem ratione non pec-
cet, donec rationibus convincentibus
ei demonstratur, quod ejus secta non
sit probabilis, ac propterea multæ fi-
liæ ante vigesimum ætatis annum pro
hæreticis haberi nequeant: consonat
his doctrina nostri P. Terilli, cujus au-
toritas haud levis est; hic in suo libro
de Regula morum p. 2. q. 64. fol. 245.
col. 1. n. 59. de hæreticis in Anglia,
ubi Missionarium egit, a se cognitis
ait: *Nec desunt plurimi in sua secta valde
religiosi, qui juxta instructionem, quam ha-
bent, Deo servire satagunt. Hi certe hæ-
retici non sunt, nec unquam fidem in Ba-
ptismo acceptam perdiderunt. Insuper no-
ster P. Platellius Duacensis Professor
Theologiæ propugnat, quod hæreti-
cus, qui a pueritia sua absque ullo du-**

Sæc XVIII. bio religionem suam ceteris verissimam esse judicavit, non teneatur credere nostræ Religionis mysteria, ac imprudenter operaretur, si ea crederet, in Commercio Catholicorum, quia eo pro seductoribus habet, fugere tenetur. Idem quoque Author in ipsius hoc cursus Theologici compendio p. c. 1. §. 2. n. 61. fol. 41. edit. Col. 1. cum nostro P. Tannero & aliis asserit, quod si homini simplici ac rudi fides hæretica cum motivis & rationibus validioribus a magnæ auctoritatis hominibus proponatur, prudenter Catholicam fidem deserere posset: *Hinc Tannerus, & alii ajunt, non magis repugnare, scilicet rudem & ignarum, casu, quo etiam viros magnæ auctoritatis proponantur, tiva credibilitatis juxta ejus captum efficitur, ciora pro fide hæretica, quam pro Catholica, prudenter & meritorie Catholicam deserere, & hæreticam amplecti, quam ipsum ex conscientia &c.*

Non equidem hanc doctrinam ad casum nostrum de non acceptantibus applicare adlaboro, cum illæ rationes adeo evidentes sint, ut primo obtutu comprehendantur, & omnes id in casibus incomparabiliter magis urgentibus quam est casus noster, probent, ut quod agant de infidelibus & hæreticis certis & declaratis ut talibus, nec

non de religione, de qua nulla omnino Sæc. XVIII.
est controversia. A. C. 1720.

Nec opponi potest, verum quidem esse, quod in casibus, quos hi Doctores adduxerunt, infideles & hæretici non peccent, utpote propter eorum ignorantiam excusati; ast non acceptantes hanc rationem allegare non posse, eoquod eorum ignorantia sit affectata, proin inexcusabilis.

Verum adversus hæc noster Matthæus Stoks in suo aureo libro, cui titulus: Tribunal Pœnitentiæ l. i. p. 3. q. 3. a. 1. §. 1. col. 1. n. 120. constanter asserit, quod etiam ignorantia affectata (non dico in præsentis dubio) sed etiam ubi agitur de hæresi formali & certa a peccato excuset: *Ab hæresi incurrenda excusat quævis ignorantia etiam affectata.*

Graviorem difficultatem præferret, si opponatur, quod quando Ecclesia loquitur, & Papa definit, tunc omnes humanæ rationes, omnes auctoritates & omnia exempla hucusque adducta cedere debeant, cum ergo in casu præsentis Ecclesia sit locuta, & Pontifex definit, Refractarii sunt peccati mortalis rei, nulloque pacto excusari possunt.

Attamen respondetur, quod si illi, qui Bullam acceptare renuunt, non

Nn 5

cre-

Sæc. XVIII. credunt, Ecclesiam fuisse locutam, & A. C. 1720. Papam esse infallibilem, & fundantur in rationibus probabilibus, & in auctoritate Doctorum gravium magnæque existimationis, tunc poterit esse, quod sequantur opinionem non probabilem, sed probabilem, & in hoc casu non peccabunt, juxta universalissimam doctrinam nostrorum Patrum, & ferme omnium aliorum aut saltem potissimum Moralistarum partem, proinde non peccabunt. Ita P. Escobar Tom. I. lib. 2. sect. 1. cap. 2. p. 32. col. 2. n. 14. Edit. Lug. 1652. *Absque peccato possumus opinionem probabilem sequi, probabiliori tutiore relicta.*

Dato etiam, quod Ecclesia sit locuta, prout ego post universalem Episcoporum acceptationem pro certo habeo, non tamen negari potest, quod multæ controversiæ circa hoc ipsum punctum fuerint motæ, & adhuc dubium sit, an Ecclesiæ acceptatio sit æque valida, quando Ecclesia est unita ac quando est dispersa, & qualiter acceptatio in primo, & qualiter in secundo casu fieri debeat. Controversum adhuc est, an acceptatio debeat esse unanimis, & in eodem sensu, an debeat accedere examen, vel non, & multæ aliæ quæstiones, circa quas scriptum est pro & contra. Præterea multi Episcopi

scopi palam contra Constitutionem sese Sæc. XVIII.
 declararunt, & multæ Communitates sa- A. C. 1720.
 tis spectatæ, integræ Religiosorum fa-
 miliæ, & magno numero Ecclesiastici
 ex secundo Ordine repugnarunt. Inter
 Episcopos præsentés non pauci sunt,
 qui non tenent, esse peccatum mortale,
 si non acceptetur Bulla, aut non ac-
 ceptantes esse arcendos a Sacramentis.
 Dentque in non paucis Diæcesibus non
 denegantur sacramenta, & quandoque
 distribuuntur ea in iisdem Diæcesibus,
 quarum Episcopi credunt & propugnant
 sacramenta esse deneganda: exinde au-
 tem non acceptantium opinio redditur
 adeo probabilis, ut fors dici posset proba-
 bilior, aut saltem æque probabilis, quia
 certo certius est, quod *auctoritas unius Do-*
ctoris periti, & timoratæ conscientiæ sufficiat,
ut probandam reputem opinionem, ut tenet
idem P. Escobar T. 1. l. 2. sect. 1. c. 2. n. 12.
p. 32. edit. Lugd. 1652. & ante ipsum
Filliuccius tom. 2. tract. 21. c. 4. n. 134.
p. 11. col. 2. edit. Lugd. 1633. Infertur
secundo, unius Doctoris probi & docti au-
toritatem reddere opinionem probabilem,
quia non leve fundamentum est ejus aucto-
ritas. Præter plurimos alios, quos
 brevitatis causa prætermitto, adden-
 dus est P. Terillus in sua Regula mo-
 rum p. 1. q. 2. Assert. 2. pag. 12. edit.
 Lugd. 1678. *universaliter licitum est, ait*
 ille,

Sæc. XVIII. ille, *sequi quamcunque opinionem dicitur*
A. C. 1720. minus probabilem, minusque tutam etiam
in sensu composito, quod opposita sit, &
credatur probabilior ac tutior.

„Quod autem Papa definierit, quod
 „Papa sit infallibilis, apud Gallos non
 „est certum imo tota Ecclesia Gallicana
 „palam propugnat contrarium, & P
 „pam esse infallibilem, de fide non e
 „etiam Romæ fuit typis vulgatum.

„Si vero opponant alii, quod tota
 „hæc doctrina subsistat, si agatur de
 „diversitate opinionum duntaxat in ma
 „teria morum, non autem quando di
 „versitas est in rebus fidei, Bullam
 „autem acceptare vel non acceptare sit
 „materia fidei.

„Ad hæc enim respondet idem P
 „Terillus p. 1. q. 2. assert. 2. pag. 1
 „col. 2. n. 35. quod etiam *in materia*
dei liceat amplecti partem minus tutam
tutiori relicta, ergo idem licebit in ma
teria morum. Idipsum affirmat notat
 „P. Extrix Lovaniensis in sua Diatriba
 „Theologica, ac præ ceteris P. Gobat
 „tom. 1. tract. 7. n. 619. p. 810. edit.
 „Monach. 1681. refert, quod Mercator
 „Lutheranus in articulo mortis vocat
 „jusserit suæ sectæ Pastorem, famulus
 „vero eidem adduxerit Sacerdotem Ca
 „tholicum, qui primo quasdam præ
 „claras Lutheri dotes extulit, & postea
 „mo

„moribundum in rebus nostræ Religio- Sæc. XVIII.
 „nis instruxit: moribundus autem se A. C. 1720.
 „suam confessionem Lutherano Prædi-
 „canti exposuisse credidit, quo non ob-
 „stante Sacerdos ipsum absolvit, eique
 „Sacrum Viaticum præbuit. Id ap-
 „probat P. Gobat, & alios ejusmodi
 „casus profert. Id ipsum affirmat &
 „suadet P. La Croix, cujus Theologia
 „in omnium manibus versatur. Ex om-
 „nibus hisce ex abundanti colligitur,
 „quod non acceptans Bullam non pos-
 „sit privari Sacramentis, imo nec mor-
 „taliter nec venialiter peccet. Possent
 „adhuc in immensum me diffundere sed
 „sapienti pauca, unde subscribor &c. „

An hoc iudicium cum decreto In-
 nocentii XI. 2. Mart. 1679. & Alexan-
 dri VIII. 7. Decembr. 1690. & Bene-
 dicti XIV. Brevi Apostolico: *Ex omni-*
bus die 13. Decembris Anno 1756. con-
sonet, aliorum relinquimus iudicio.

§. XXVIII.

Carolus Mediobarbus Apostolicus Le-
gatus Et Visitator Macaoum
appulsus.

Interim Carolus Ambrosius Mediobar- *Du Halde*
 bus Patriarcha Alexandrinus, quem *Hist. Sin.*
 Clemens XI. Legatum Apostolicum ad *Imp. t. 3.*
 Sinense Imperium anno priori ablega- *Secl. I.*
 verat, *§. 282.*
pag. 154.